

3 Ιουνίου 2016

Στο κέντρο της Μικράς Ασίας Αίφνης αναδύθηκε ο «φάρος» της Ορθοδοξίας!

/ [Ειδήσεις και Ανακοινώσεις](#)

Γράφει ο

Νίκος Χειλαδάκης

Άλλο ένα πραγματικό θαύμα επανεμφάνισης της Ορθοδοξίας καταγράφουν τα ίδια τα τουρκικά ΜΜΕ.

Με εντυπωσιακούς τίτλους οι μεγάλες τουρκικές εφημερίδες Milliyet και Hürriyet ανήγγειλαν ότι οι Τούρκοι είχαν ανακαλύψει μια ολόκληρη χαμένη βυζαντινή πόλη η οποία ήταν πρωτεύουσα επαρχίας και επισκοπικό κέντρο με μια μεγάλη βυζαντινή εκκλησία που ήταν αφιερωμένη στην αγία Σοφία. Η πολιτεία αυτή, οι ανασκαφές για την ανεύρεση της οποίας είχαν αρχίσει από το 2003, βρίσκεται νοτιοδυτικά της Άγκυρας και οι Τούρκοι ανέφεραν το όνομα της που είναι Μνίζος.

Σύμφωνα με τον Γεώργιο Κλεάνθη Σκαλιέρη και το βιβλίο του «Λαοί και Φυλές της Μικράς Ασίας», πρόκειται για την βυζαντινή πόλη Μείζου ή Μνίζου γνωστή και ως Αγιάς, ανήκει στο βιλαέτι της Άγκυρας, ήταν δήμος, πρωτεύουσα επαρχίας αποτελούμενη από 62 ενορίες υπαγόμενες στην κεντρική μητρόπολη.

Η χαμένη αυτή βυζαντινή πολιτεία με την εκκλησία της αγίας Σοφίας, όπως αναφέρουν οι Τούρκοι, ανακαλύφθηκε δυτικά της Άγκυρας στην επαρχία Güdül και υπάγεται στον τουρκικό δήμο Çağa. Σύμφωνα με δηλώσεις του διευθυντή του «Μουσείου Πολιτισμών Ανατολίας», Melih Arslan, η πόλη αυτή έγινε γνωστή μετά το 400 μ. Χ., δηλαδή τον πέμπτο αιώνα και είχε γίνει ένα μεγάλο θρησκευτικό

κέντρο της περιοχής την περίοδο που ο χριστιανισμός είχε επικρατήσει σε όλη την Μικρά Ασία.

Οι ανασκαφές έφεραν στο φως κάποια κτίρια της εποχής εκείνης, τα ερείπια του ναού της Αγίας Σοφίας από τα οποία εξακριβώθηκε και η ταυτότητα της βυζαντινής πόλης Μείζου, καθώς και ρωμαϊκά λουτρά. Η αξία του ναού, όπως τονίστηκε από τις τουρκικές αρχές, είναι ότι αποτελεί άριστο δείγμα βυζαντινής εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής. Όπως δήλωσε ο Melih Arslan, οι εργασίες συνεχίζονται για την ανακάλυψη και άλλων κτισμάτων του ιστορικού αυτού χριστιανικού κέντρου της κεντρικής Μικράς Ασίας.

Χαρακτηριστικό της σημασίας που έχουν δείξει οι Τούρκοι για τις ανασκαφές που γίνονται στην περιοχή, είναι ότι τρεις κρατικοί αρχαιολόγοι εποπτεύουν τις

εργασίες ενώ οι ανασκαφές, που είναι σε εξέλιξη κοντά στην εθνική οδό περίπου 500 μέτρα από τον δρόμο Ayas - Beyrazari, απασχολούν αρκετούς εργάτες.

Το εντυπωσιακό είναι, όπως ανακοινώθηκε, ότι η εκκλησία της αγίας Σοφίας είναι μετά τρούλου, σε σχήμα οβάλ, με μικρότερους τρούλους περίξ του κεντρικού θόλου που φυσικά έχουν καταρρεύσει. Το κτίσμα είναι πολύ μεγάλο για τα δεδομένα της εποχής και το συνολικό συγκρότημα των κτισμάτων του εκκλησιαστικού κέντρου υπολογίστηκε ότι φτάνουν τα 3.600 τετραγωνικά μέτρα.

Η εκκλησία βρίσκονταν στο κέντρο της πόλης, όπως δείχνουν οι μέχρι τώρα ανασκαφές και δέσποζε στην περιοχή. Θεωρείται ότι ήταν μια από τις 5 μεγάλες επισκοπές της περιοχής της κεντρικής Μικράς Ασίας κατά την βυζαντινή περίοδο. Εντυπωσιακό είναι επίσης ότι ο επικεφαλής της ομάδας των Τούρκων αρχαιολόγων, Umut Alagöz, δήλωσε στην τουρκική εφημερίδα Μιλλιέτ ότι σε δεύτερη φάση θα επιδιωχτεί η αναστήλωση και ανακατασκευή της εκκλησιάς με την φιλοδοξία η περιοχή να καταστεί μεγάλο κέντρο θρησκευτικού τουρισμού, καθώς ο ναός αποτελεί ένα σπάνιο πρωτοβυζαντινό δείγμα του πέμπτου αιώνα.

Bir kayıp kent ortaya çıkıyor

ANKARA'nın Gütütl İlçesi'ne bağlı Çağa Beldesi Çağabey Mahallesi Sarıkaya Mevkii'nde başlatılan kazılarda bir kayıp kent daha bulundu. Ortaya çıkarılan kalıntıların kilise ve bölgenin piskoposluk merkezi Mnizos şehri olduğu tahmin ediliyor.

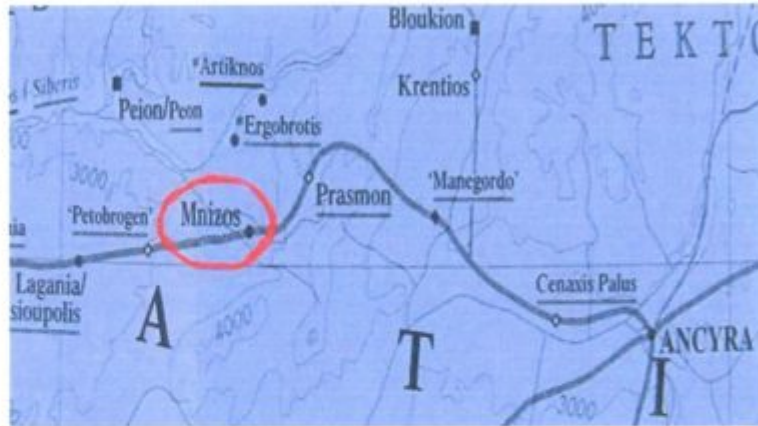
Çağa Beldesi'nde 2003 yılında yapılan kazı çalışmalarında Roma hamamı olduğu belirtilen kalıntıların M.S. 400'üncü yıllara ait olduğu tahmin edilen kilise, bölgenin ise dönemin önemli piskoposluk merkezlerinden biri olan mnizos şehri olduğu tahmin ediliyor. Kültür Bakanlığı'nın mali desteği ve Çağa Belde Belediyesi'nin katkılarıyla Anadolu Medeniyetleri Müzesi Müdürü Melih Arslan başkanlığında kazı çalışmaları başlatıldı.

Kazı çalışmalarında ilk verilere göre M.S. 4 ve 5'inci yüzyıllara ait olduğu söylenen kiliseye ait yapıya rastlandı. Roma hamamı olduğu söylenen kalıntının kilise olduğu, var olduğu bilinen hamamında kazılar sonrasında ortaya çıkarılacağı belirtildi. Beldede sürdürülen kazılarda elde edilen ilk verilere göre yapıtm erken hristiyanlık dönemine ait bir kilise olduğu ve bölgenin önemli bir piskoposluk merkezi mnizos antik kenti olabileceği, yapılan kazıların bu verileri doğrulayacağı veya başka bir verilere ulaşmasını sağlayacağı belirtildi.

Ayaş-Beypazarı duble karayoluna 500 metre uzaklıkta bulunan bölgede 3 arkeolog ve 13 işçi ile kazı çalışmaları devam ediyor. Ayasofya ile aynı tarihlerde yapıldığı tahmin edilen yapının 20x20'lik alan içerisinde oval planlı kilise olduğu, tahminen 40x40'lık bir alana yayıldığı, Binanın 3-4 metresinin sağlam ayakta olduğu, kubbesinin ve üst yapı tonozların çöktüğü, 3600 m2 lik bir alanın bu yapıya ait olabileceği bu alanda yapılan kazı çalışmalarının, şu an ortaya çıkartılmaya çalışılan yapının ne olduğunun net olarak anlaşılmasını sağlayacağı belirtildi.

300 dönümlük sit alanının tam ortasında bulunan kilise yapısının buranın şehrin merkezi olabileceği, bölgenin ise çevresindeki antik kalıntılardan ve mezarlardan Doğu ile Batı ülkelerinin çeşitli merkezlerini birine bağlayan yol üzerindeki 5 büyük piskoposluk merkezinden biri olan Mnizos şehri olabileceği üzerinde duruluyor.

Çağa Belde Belediye Başkanı Muzaffer Yalçın, şöyle dedi: "Daha önceden başlattığımız kazı çalışmalarını tamamlayamadık. Roma hamamı olduğunu zannediyorduk. Bu sene başlanan kazı çalışmalarında kilise olduğu ortaya çıktı. İnşallah bu kazılar yapıldıktan sonra bizim bu bölgemiz Jeotermal kaynaklarıyla, sebzeleriyle ve böyle tarihi zenginlikleriyle Ankara'nın, hatta Türkiye'nin belki de dünyanın en önemli turizm merkezlerinden birisi olacak.

Από ιστορικές πηγές είναι γνωστό πως η πόλη Μείζου ήταν γεωγραφικό κέντρο και δέσποζε στην οδό που σύνδεε την Κωνσταντινούπολη με την Περσία και την Ταρσό, στα παράλια της νότιας Μικράς Ασίας. Η εμφάνιση και ραγδαία ανάπτυξη της πόλη άρχισε μετά την διάσπαση της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας και την ανακήρυξη της Νικομήδειας σαν μια από τις τέσσερις νέες πρωτεύουσες της διασπασμένη αυτοκρατορίας.

Μετά το κτίσιμο της Κωνσταντινούπολης και την ανάδειξη της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, η σημασία της ανέβηκε ακόμα περισσότερο σαν γεωγραφικό σταυροδρόμι της κεντρικής Μικράς Ασίας. Οι προσκυνητές που ξεκινούσαν από την Κωνσταντινούπολη για τα Ιεροσόλυμα έκαναν μια σημαντική

στάση στην πόλη αυτή που ήταν ήδη μεγάλο χριστιανικό θρησκευτικό κέντρο.

Αλλά και στους επόμενους αιώνες, μέχρι την εμφάνιση των Αράβων και στην συνέχεια των Οθωμανών, η Επισκοπή της Μνίζου ή Αγιάς έπαιξε μεγάλο ρόλο σαν ένας «φάρος» της ελληνοορθοδοξίας σε όλη την περιοχή.

Σήμερα, μετά από τόσους αιώνες και εντελώς παράδοξα, (;;;), άλλο ένα χαμένο κομμάτι της Ρωμοσύνης «ανατέλλει» ξανά στα άγια χώματα της Μικράς Ασίας.

ΝΙΚΟΣ ΧΕΙΛΑΔΑΚΗΣ

Δημοσιογράφος-Συγγραφέας-Τουρκολόγος

www.nikosxeiladakis.gr

Πηγή: nikosxeiladakis.gr